

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอของกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริก หมู่ที่ 2 ตำบลยางโกลน อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก เป็นงานวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ประเภทกรณีศึกษาเฉพาะพื้นที่ โดยกำหนดกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริก ซึ่งอยู่ในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของตำบลยางโกลน มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ คือ เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม และพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอของกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริก ดังนี้คือ พัฒนาความรู้ ผลิตภัณฑ์ และศึกษาความคิดเห็นของลูกค้าต่อผลิตภัณฑ์ผ้าทอ

วิธีการดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 2 ขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอของกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริก ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอของกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริก มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 วัตถุประสงค์ของการดำเนินการ

เพื่อให้ทราบปัญหาและความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอของกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริกอันเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอของกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริก ตำบลยางโกลน อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

1.2 แหล่งข้อมูล

1.2.1 พื้นที่ศึกษา

ผู้วิจัยเลือกพื้นที่ ที่เป็นกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองอยู่ในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในเขตอำเภอนครไทย โดยเลือกกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริก หมู่ที่ 2 ตำบลยางโกลน อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก เป็นพื้นที่ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

1.2.2 ผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ สมาชิกกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริก จำนวน 18 คน มีส่วนร่วมในการวิจัยและให้ข้อมูล

1.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริก หมู่ที่ 2 ตำบลยางโกลน อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ หาปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอของกลุ่ม

เพื่อนำไปพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอของกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริก ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 เป็นการเก็บสะสมข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริก โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ล่วงหน้า จากการเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง คือ

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่ม
2. ประวัติความเป็นมาและพัฒนาการของกลุ่ม
3. บทบาทของกลุ่มต่อชุมชน
4. การจัดการองค์กรและการบริหารงานของกลุ่ม
5. แหล่งให้ความสนับสนุนและช่วยเหลือแก่กลุ่ม

ระยะที่ 2 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม ในประเด็นปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอของกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริก

รายละเอียดแต่ละขั้นตอนของการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยปฏิบัติงานดังนี้

1) ชั้นสำรวจชุมชน

ก่อนผู้วิจัยจะลงไปเก็บข้อมูลภาคสนามนั้น ผู้วิจัยได้เข้าไปพบปะพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับผู้นำกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริกเป็นเวลา 2-3 วัน เพื่อติดต่อขอดำเนินการทำวิจัยร่วมกับกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริก

2) ชั้นเข้าสนาม

ผู้วิจัยเตรียมตัวในเรื่องอุปกรณ์ ซึ่งมี กล้องถ่ายรูป กระเป๋า สมุดบันทึก และเครื่องเขียนต่างๆ ที่จำเป็น ติดต่อประสานงานกับประธานกลุ่มเพื่อนัดหมายวันเวลาที่ผู้วิจัยแนะนำตัวให้สมาชิกกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริกรู้จัก โดยกำหนดสถานภาพและบทบาทด้วยการบอกว่า เป็นใคร และวางตัวตามบทบาทของนักศึกษาซึ่งกำลังเก็บข้อมูลเพื่อการทำวิจัยตามหลักสูตรที่กำลังศึกษาต่อ

สร้างความสัมพันธ์กับสมาชิกกลุ่มด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มที่จัดขึ้นในระหว่างที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูล วิธีสร้างความสัมพันธ์ คือ การเดินทักทาย พบปะพูดคุยกับสมาชิกกลุ่มเป็นการส่วนตัวและการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่ม เช่น การประชุมกลุ่ม การทำบุญโรงเรียนทอผ้ากลุ่ม การจัดแสดงสินค้าในงานต่างๆ

เริ่มเก็บข้อมูล ผู้วิจัยสร้างความสัมพันธ์กับสมาชิกกลุ่มพร้อมทั้งสำรวจข้อมูลพื้นฐานในระยะที่ 1 ของการเข้าสนามประมาณ 1 เดือน ระยะเวลา 20 วันแรกนี้ ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร โดยขอดูสมุดบันทึกการประชุมกลุ่ม สมุดกลุ่มอาชีพ ทะเบียนสมาชิกระเบียบกติกาที่เกี่ยวข้องสรุปประเด็นสำคัญไว้เป็นข้อมูลเบื้องต้น และสัมภาษณ์สมาชิกในช่วงเย็นหลังจากเลิกงาน หรือในวันเสาร์และวันอาทิตย์ เพื่อนำไปรวบรวมเป็นข้อมูลพื้นฐาน

ในระยะที่ 2 ของการเข้าสนามประมาณ 10 วัน การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอของกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริก เป็นการปฏิบัติงานภาคสนาม ผู้วิจัยสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มเป็นรายบุคคล และเข้าร่วมประชุมกลุ่มเพื่อกิจกรรมการสนทนากลุ่มในประเด็นปัญหาและความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอของกลุ่ม แล้วจัดบันทึกผลภาคสนาม โดยผู้วิจัยใช้สมุดบันทึกขนาดเล็กสำหรับพกพาใส่กระเป๋าสะพายในขณะร่วมสนทนากลุ่มหรือการสัมภาษณ์ จัดข้อมูลที่สำคัญ เช่น ตัวเลข ข้อคิดเห็นของผู้ตอบที่สำคัญๆ ขั้นตอนงานหรือกิจกรรมและการนัดหมายกับสมาชิกกลุ่ม เป็นต้น หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้นำบันทึกย่อมาเรียบเรียงใหม่ เป็นบันทึกที่มีความขยายมากขึ้น ในสมุดเล่มใหญ่

การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม หลังจากการเข้าสนาม 1 เดือน ผู้วิจัยได้สร้างความสัมพันธ์กับสมาชิกกลุ่ม ศึกษาเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มและสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับสมาชิกกลุ่มที่ผู้วิจัยได้พบปะ ในการสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มผู้วิจัยใช้เวลาประมาณ 45 – 60 นาที ด้วยจุดประสงค์หลัก คือไปพบเพื่อพูดคุยซักถามกันระหว่างผู้วิจัยและผู้สัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดจุดสนใจตามข้อคำถามตามแนวทางการสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ ตั้งคำถามแล้วพยายามชักจูงความสนใจผู้ถูกสัมภาษณ์ด้วยการตะล่อมกล่อมเกลาเพื่อให้ข้อมูลและดำเนินกิจกรรมการสนทนากลุ่ม ประมาณ 1 – 2 ชั่วโมง ตั้งประเด็นในการสนทนาเพื่อให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน จนได้ข้อสรุปร่วมกัน แล้วทำการบันทึกผลลงในสมุดที่เตรียมไว้

1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการดำเนินการครั้งนี้ มี 2 แบบ คือแบบการสัมภาษณ์ และแนวทางการสนทนากลุ่ม

1.4.1 แบบการสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นคำถามในการเจาะสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่ม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้นำกลุ่ม และ สมาชิกกลุ่ม โดยสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอของกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริก

1.4.2 แนวทางการสนทนากลุ่มโดยผู้วิจัยกำหนดประเด็นในการสนทนาออกเป็นหัวข้อใหญ่ๆ ที่ต้องการศึกษา แล้วเขียนหัวข้อย่อย และคำถามในแต่ละหัวข้อย่อย โดยลักษณะคำถามนั้นเป็นคำถามที่กว้างเพื่อเปิดโอกาสให้กลุ่มร่วมสนทนาได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี คำถามที่ผู้วิจัยไว้เป็นแนวทางให้กลุ่มสนทนาจุดประเด็นการสนทนา ใช้เวลาประมาณ 1 - 2 ชั่วโมง

1.5 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1.5.1 นำร่างประเด็นการสนทนากลุ่ม และร่างคำถามในแบบสัมภาษณ์ ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเรื่องความตรงในเนื้อหา จำนวน 2 คน โดยนำผลจากการพิจารณามาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสมแล้วนำประเด็นการสนทนากลุ่ม และร่าง

แบบสัมภาษณ์ ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยต่อไป

1.5.2 นำแนวทางการสนทนากลุ่มและแนวทางการสัมภาษณ์ ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและตรวจสอบข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบข้อมูลตลอดช่วงระยะเวลาการเก็บข้อมูลในสนาม จุดเน้นของการตรวจสอบข้อมูลคือ เพื่อตรวจสอบความเป็นจริงของข้อมูลที่ได้ โดยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูล ดังต่อไปนี้

1.6.1 การตรวจสอบวิธีการรวบรวมข้อมูล โดยพิจารณาข้อมูลจากเอกสาร ข้อมูลจากการสังเกตและข้อมูลจากการสัมภาษณ์ในเรื่องเดียวกัน ประเด็นเดียวกันข้อมูลที่ได้มามีความแตกต่างกันหรือไม่

1.6.2 การตรวจสอบข้อมูล ผู้วิจัยพิสูจน์ข้อมูลที่ได้ด้วยการตรวจสอบแหล่งเวลาของข้อมูล แหล่งสถานที่ และแหล่งบุคคล

การตรวจสอบข้อมูลนี้ผู้วิจัยดำเนินการตลอดเวลาในการปฏิบัติงานภาคสนาม โดยการสรุปบันทึกจำแนกประเด็นที่สำคัญจากการสังเกต การสัมภาษณ์ประจำวันไปวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอของกลุ่ม

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอของกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริก มีวิธีการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้ คือ (1) การพัฒนาองค์ความรู้ของสมาชิกกลุ่ม (2) การผลิตผลิตภัณฑ์จากผ้าทอ (3) การศึกษาความคิดเห็นของลูกค้าต่อผลิตภัณฑ์ ซึ่งมีระยะเวลาประมาณ 3 เดือน

2.1 วัตถุประสงค์ของการดำเนินการ

เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปที่สามารถตอบสนองความต้องการของตลาด

2.2 วิธีการดำเนินการ

การดำเนินการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอของกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริกในขั้นตอน ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1) พัฒนาความรู้ของสมาชิกกลุ่ม

ผู้วิจัยและสมาชิกกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริก ได้ประชุมระดมสมองเพื่อวางแผนการดำเนินการพัฒนาองค์ความรู้ของสมาชิกกลุ่มตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

1.1 การเตรียมการก่อนการดำเนินการพัฒนาความรู้ของสมาชิกกลุ่ม

1.1.1 การวางแผน ผู้วิจัยและสมาชิกกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริกได้ประชุมระดมสมองเพื่อวางแผนและดำเนินการพัฒนาความรู้ของสมาชิกกลุ่ม มีรายละเอียดดังนี้

1.1.1.1 กำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาความรู้ เพื่อให้สมาชิกกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริกมีความรู้ความสามารถด้านทักษะฝีมือในการออกแบบผลิตภัณฑ์ตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป สามารถไปพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่ม

1.1.1.2 คัดเลือกบุคคลที่มีความเหมาะสมในการพัฒนาความรู้เรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์ตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป โดยผู้วิจัยและสมาชิกกลุ่มร่วมกันพิจารณาจากความรู้พื้นฐานและประสบการณ์ด้านการตัดเย็บแต่ละรายบุคคลจากสมาชิกกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริก ซึ่งใช้ความคิดเห็นของสมาชิกส่วนใหญ่เป็นมติในการคัดเลือกจึงได้ผู้เข้ารับการพัฒนาความรู้ ดังนี้ คือ (1) นางหอมหวาน บุญธรรม (2) นางลำพอง บุคสีทา

1.1.1.3 จัดหางบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานผู้วิจัยและสมาชิกกลุ่มมีมติเห็นชอบ ให้นางคำวัง ไปติดต่อของงบประมาณสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลยางโกลน เพื่อเป็นค่าวัสดุอุปกรณ์และจ้างวิทยากรในการดำเนินการพัฒนาความรู้ ได้รับการสนับสนุนเป็นเงินจำนวน 5,000 บาท และได้รับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปจำนวนหนึ่ง

1.1.1.4 กำหนดสถานที่ดำเนินการพัฒนาความรู้เรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์และตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป สมาชิกกลุ่มมีความเห็นชอบตรงกันว่า บ้านของนางคำวัง มีความเหมาะสมที่จะเป็นสถานที่ดำเนินการพัฒนาความรู้มากที่สุดเพราะ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักรเกี่ยวกับการตัดเย็บของกลุ่ม ถูกจัดเก็บไว้ที่นี้ด้วย ทำให้ไม่ต้องยุ่งยากในการเคลื่อนย้าย หรือจัดหาวัสดุอุปกรณ์ใหม่

1.1.1.5 ติดต่อวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปมาให้ความรู้แก่สมาชิกกลุ่ม โดยผู้วิจัยและสมาชิกกลุ่ม ได้มอบหมายให้ นางสถิต ยศปัญญา ไปติดต่อวิทยากรที่มีประสบการณ์และเชี่ยวชาญในด้านการออกแบบและตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป มาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่สมาชิกกลุ่มทั้งสองท่าน โดยนางสถิตได้นำข้อมูลและประวัติความเป็นมาของผู้ที่จะเป็นวิทยากร นำเสนอให้ที่ประชุมทราบเพื่อหารือร่วมกัน คือ นางสนธิ อินทวงศ์สิงห์ อาศัยอยู่ในตำบลใกล้เคียง หมู่บ้านโนน ตำบลนาบัว อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก มีอาชีพเป็นช่างตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป ประสบการณ์ที่ผ่านมา เคยเป็นวิทยากรให้ความรู้ในการออกแบบและตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปให้กับกลุ่มแม่บ้านตำบลนาบัว ตำบลนครชุม ตำบลบ่อโพธิ์ และเป็นวิทยากรภายนอกให้กับโรงเรียนต่างๆ ซึ่งโรงเรียนหลายแห่งในอำเภอ นครไทย ทั้งระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาต่างก็ให้ความไว้วางใจจ้างเหมาตัดเย็บเสื้อผ้าชุดนักเรียน หรือเครื่องแบบต่างๆ อยู่เสมอ จากข้อมูลดังกล่าวสมาชิกกลุ่มมีมติว่า นางสนธิ อินทวงศ์สิงห์ มีความเหมาะสมที่จะเป็นวิทยากรให้

ความรู้กับสมาชิกกลุ่มทั้งสองท่าน ดังนั้น นางสสิต จึงไปติดต่อประสานงานกับนางสนธิ อินทวงศ์สิงห์ พร้อมตกลงค่าตอบแทนวิทยากร เป็นจำนวนเงิน 4,000 บาท

1.1.1.6 ระยะเวลาในการเตรียมการก่อนการดำเนินการ
พัฒนาความรู้ของสมาชิกกลุ่ม เป็นเวลา 1 เดือน

1.1.2 การปฏิบัติและติดตามผล ผู้วิจัยและสมาชิกกลุ่มร่วมกัน ประชุมระดมสมองและประชุมปฏิบัติการ เพื่อวางแผนและดำเนินการพัฒนาความรู้ของสมาชิก กลุ่ม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

(1) ผู้วิจัยนำเรื่องหรือประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ ของสมาชิกกลุ่ม เสนอต่อที่ประชุมกลุ่มในลักษณะของคำถามหรือปัญหา แล้วชักจูงให้สมาชิก กลุ่มเสนอความคิดเห็นของตนเอง

(2) จัดบันทึกความคิดหรือข้อเสนอของสมาชิกกลุ่มทุก คนที่เป็นการพัฒนาความรู้ของสมาชิกกลุ่ม

(3) หลังจากระดมความคิดแล้ว กลุ่มร่วมกันพิจารณา วิเคราะห์แล้วประเมินความคิดที่สมาชิกเสนอที่ละความคิด จากนั้นจึงหลอมรวมความคิดให้ได้ ข้อสรุปที่รัดกุมชัดเจน

(4) สมาชิกในที่ประชุมร่วมกัน สรุปความคิด ดังกล่าว เสนอต่อที่ประชุมกลุ่มอีกครั้ง

(5) ผู้วิจัยและสมาชิกกลุ่ม ร่วมกันประเมินผลการพัฒนา ความรู้ของกลุ่ม โดยใช้ความคิดเห็นของสมาชิกส่วนใหญ่เป็นมติ

1.2 การอบรมให้ความรู้เรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์ตัดเย็บเสื้อผ้า สำเร็จรูป

ผู้วิจัยและสมาชิกกลุ่มได้ให้ นางสนธิ อินทวงศ์สิงห์ เป็น ผู้ดำเนินการการอบรมให้ความรู้แก่ นางหอมหวาน และนางลำพอง เป็นเวลา 1 เดือนเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2548 ถึง 30 กันยายน 2548 ณ บ้านของนางคำวัง ประธานกลุ่ม ตำบล ยางโกกลน อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ตั้งแต่เวลา 13.00 น – 18.00 น. ของทุกวัน ซึ่ง ขั้นตอนในการอบรมได้แบ่งออกเป็น 2 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 เป็นการอบรมให้ความรู้ในภาคทฤษฎี วิทยากรได้ให้ ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการออกแบบเสื้อผ้าสำเร็จรูป และเทคนิคการตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป เริ่ม จากการกำหนดแนวคิดในการออกแบบผลิตภัณฑ์ สร้างแบบร่างผลิตภัณฑ์ทำแบบประกอบการ ผลิตเทคนิคการตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป โดยให้นางหอมหวาน และนางลำพองทดลองปฏิบัติไป พร้อม ๆ กัน ตามเนื้อหาที่ละขั้นตอน ระยะเวลาในการเรียนการสอน 12 วัน ตั้งแต่วันที่ 1 – 12 กันยายน 2548

ช่วงที่ 2 เป็นการลงมือปฏิบัติจริงตามความรู้ที่ได้เรียนมาจากภาคทฤษฎี โดยสมาชิกผู้เข้ารับการอบรมทั้ง 2 ท่าน ต้องทำการผลิตผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าสำเร็จรูปคนละ 1 ตัว ซึ่งเริ่มจากการออกแบบผลิตภัณฑ์ สร้างแบบร่าง และตัดเย็บเป็นเสื้อสุภาพบุรุษตามความรู้ความสามารถของแต่ละคน เพื่อนำผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ผ่านการผลิตเรียบร้อยแล้วส่งให้วิทยากรตรวจสอบคุณภาพว่าผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าสำเร็จรูปมีจุดบกพร่องที่ต้องแก้ไขหรือไม่ เมื่อพบข้อบกพร่องผู้เข้ารับการอบรมต้องนำกลับไปแก้ไขแล้วนำมาให้วิทยากรตรวจสอบอีกครั้งจนกว่าชิ้นงานนั้นจะได้รับคำยืนยันจากวิทยากรว่าสมบูรณ์ที่สุดแล้วจึงจะสามารถผ่านหลักสูตรการอบรมให้ความรู้เรื่องการออกแบบและตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปใช้เวลาในการปฏิบัติเป็นเวลา 18 วัน ตั้งแต่วันที่ 13 – 30 กันยายน 2548

1.3 ติดตามผลความก้าวหน้าของการพัฒนาความรู้

ผู้วิจัยและสมาชิกกลุ่มได้ให้นางสนธิ จันทวงศ์สิงห์ ซึ่งเป็นวิทยาในการพัฒนาความรู้เป็นผู้ประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เข้ารับการอบรมจากชิ้นงาน โดยให้นางหอมหวน บุญธรรม และนางลำพอง บุคสีทา ทำการออกแบบและตัดเย็บเสื้อสำหรับสุภาพบุรุษ คนละ 1 ตัว แล้วนำส่งให้นางสนธิ จันทวงศ์สิงห์เป็นผู้ตรวจสอบคุณภาพของชิ้นงานว่ามีจุดบกพร่องที่จะต้องแก้ไขหรือไม่เมื่อพบข้อบกพร่องต้องนำกลับไปแก้ไขแล้วนำมาให้นางสนธิ จันทวงศ์สิงห์ตรวจสอบอีกครั้งจนกว่าชิ้นงานนั้นมีความสมบูรณ์ เพื่อทดสอบความรู้ความสามารถของสมาชิกทั้งสองว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

2) ผลิต ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป

ผู้วิจัยและสมาชิกกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริก ร่วมประชุมระดมสมองและประชุมปฏิบัติการ เพื่อวางแผนและดำเนินการผลิต ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปที่สามารถตอบสนองความต้องการของตลาด ตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

2.1 การวางแผน ผู้วิจัยและสมาชิกกลุ่มดำเนินการวิจัยได้ประชุมระดมสมองเพื่อวางแผนการผลิต ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป มีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 กำหนดจุดมุ่งหมายของผลิตภัณฑ์

ผู้วิจัยและสมาชิกกลุ่มได้นำข้อมูลพื้นฐานจากการวิเคราะห์ความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอของกลุ่ม คือ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ตัดเย็บเป็นเสื้อผ้าสำเร็จรูป โดยกำหนดจุดมุ่งหมายของผลิตภัณฑ์ที่จะทำการผลิตเป็นเสื้อผ้าสำเร็จรูปสำหรับสุภาพบุรุษที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มวัยกลางจนถึงสูงอายุ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของตลาด

2.1.2 กำหนดรูปแบบผลิตภัณฑ์

ผู้วิจัยและสมาชิกกลุ่มร่วมกันกำหนดรูปแบบผลิตภัณฑ์เป็นเสื้อผ้าสำเร็จรูปสำหรับสุภาพบุรุษให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มวัยกลางจนถึงผู้สูงอายุ ซึ่งกำหนดให้รูปแบบของเสื้อเป็นเสื้อคอปกเชิ้ต บ่าเรียบไม่มีอินทนู แขนสั้นมีกระเป๋าคอไม่มี

ผาปิดด้านซ้าย ชายเสื้อตัดตรงมีขอบยื่นสำหรับติดกระดุม ตัวเสื้อใช้ผ้าสีพื้น กระดุมหุ้มด้วยผ้าสีเดียวกับตัวเสื้อเหมือนกันทั้งหมด แต่จะต่างกันเพียงชนิดของผ้าที่ใช้ในการตัดเย็บเท่านั้น

2.1.3 ขั้นตอนการผลิต ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป

ในขั้นตอนการผลิตเสื้อสำเร็จรูปสำหรับสุภาพบุรุษ สำหรับกลุ่มวัยกลางคนถึงสูงอายุนั้น ผู้วิจัยและสมาชิกกลุ่มได้ให้เป็นหน้าที่ของ นางหอมหวาน และนางลำพอง ที่ผ่านการพัฒนาความรู้เรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์ตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปมาแล้ว ช่วยกันดำเนินการผลิต ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป ตามรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มได้กำหนดไว้ เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปตามจุดมุ่งหมาย โดยนางหอมหวาน และนางลำพอง ช่วยกันออกแบบเสื้อแล้วทำการร่างแบบจำลองลงบนกระดาษเพื่อใช้เป็นแบบประกอบในการตัดผ้า ออกเป็นส่วน ๆ ได้ดังนี้ ส่วนแขนสองด้าน ส่วนคอ ส่วนลำตัวซึ่งแยกออกเป็นด้านหลังสองส่วน ด้านหน้าจะถูกแบ่งออกเป็นสองส่วน จากนั้นนำผ้าที่ผ่านการออกแบบและตัดเรียบร้อยแล้วมา เย็บประกอบเข้าด้วยกันเพื่อให้ได้ออกมาเป็นเสื้อสำเร็จรูปหนึ่งตัว

2.1.4 ตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป

กลุ่มได้นำผลิตภัณฑ์เสื้อสำเร็จรูปสำหรับสุภาพบุรุษไป ให้นางสนธิ จันทวงศ์สิงห์ ซึ่งเป็นวิทยากรให้ความรู้เป็นผู้ตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ โดยนางสนธิเป็นผู้ทำหน้าที่นำผลิตภัณฑ์เสื้อสำเร็จรูปสำหรับสุภาพบุรุษที่ผลิตเสร็จแล้วไปให้ที่บ้าน ของนางสนธิ จันทวงศ์สิงห์เพื่อทำการตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ทุกครั้งก่อนนำไป จำหน่าย

2.2 การปฏิบัติและติดตามผล ผู้วิจัยและสมาชิกกลุ่มร่วมกันประชุม ระดมสมองและประชุมปฏิบัติการ เพื่อวางแผนและดำเนินการผลิต ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป ซึ่งมี รายละเอียดดังนี้

- (1) ผู้วิจัยนำเรื่องหรือประเด็นเกี่ยวกับการผลิต ผลิตภัณฑ์ สำเร็จรูป เสนอต่อที่ประชุมกลุ่มในลักษณะของคำถามหรือปัญหา แล้วชักจูงให้สมาชิกกลุ่มเสนอ ความคิดเห็นของตนเอง
- (2) จัดบันทึกความคิดหรือข้อเสนอของสมาชิกกลุ่มทุกคนที่ เป็นการผลิต ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป
- (3) หลังจากระดมความคิดแล้ว กลุ่มร่วมกันพิจารณา วิเคราะห์แล้วประเมินความคิดที่สมาชิกเสนอที่ละความคิด จากนั้นจึงหลอมรวมความคิดให้ได้ ข้อสรุปที่รัดกุมชัดเจน
- (4) สมาชิกในที่ประชุมร่วมกัน สรุปความคิด ดังกล่าวเป็น การผลิต ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป เสนอต่อที่ประชุมกลุ่มอีกครั้ง
- (5) ผู้วิจัยและสมาชิกกลุ่ม ร่วมกันประเมินผลการผลิต ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปของกลุ่ม โดยใช้ความคิดเห็นของสมาชิกส่วนใหญ่เป็นมติ

3) ศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มลูกค้าต่อผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป

ผู้วิจัยนำผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปสำหรับสุภาพบุรุษไปสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มลูกค้าต่อผลิตภัณฑ์ จากกลุ่มลูกค้าที่เป็นสุภาพบุรุษ ซึ่งอยู่ในกลุ่มวัยกลางจนถึงสูงอายุ ในท้องถิ่นตำบลยางโกศล จำนวน 5 คน ตามแนวทางการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์

1.1 แบบผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปของกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริกเป็นอย่างไรท่านชอบหรือไม่อย่างไร

1.2 สีสันทและลวดลายของผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปเป็นอย่างไรท่านชอบหรือไม่อย่างไร

1.3 ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปของกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริก มีความเหมาะสมกับวัยของท่านหรือไม่อย่างไร

2. ฝีมือในการตัดเย็บผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปของกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริกเป็นอย่างไร

3. ท่านคิดว่าผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปของกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริก มีประโยชน์ในการใช้สอยอย่างไร

4. ท่านคิดว่าผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปของกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริก ราคาตัวละ 550 บาท มีความเหมาะสมหรือไม่

3.1 แหล่งข้อมูล

3.1.1 พื้นที่ศึกษา

ผู้วิจัยเลือกพื้นที่ในการศึกษาตามวัตถุประสงค์แบบเจาะจงด้วยการเลือกตลาดในท้องถิ่นตำบลยางโกศล อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก เป็นพื้นที่ในการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มลูกค้าต่อผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ของกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำพริก

3.1.2 ผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นกลุ่มลูกค้าที่อยู่ในกลุ่มวัยกลางจนถึงสูงอายุ ซึ่งมีอายุอยู่ในระหว่าง 40 - 60 ปี

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการดำเนินการครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยการสุ่มสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล

3.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.3.1 นำร่างคำถามในการสัมภาษณ์ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความตรงในเนื้อหา และนำผลจากการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสมแล้วนำแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของลูกค้ำต่อผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมวิทยาดตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยต่อไป

3.3.2 นำแนวทางการสัมภาษณ์ไปทดลองใช้กับกลุ่มลูกค้ำที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในในงานวิจัยจริงจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเป็นปรนัยของข้อคำถาม

3.3.3 นำแนวทางการสัมภาษณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตลอดช่วงระยะเวลาการเก็บข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปบันทึกจำแนกประเด็นที่สำคัญจากการสัมภาษณ์ไปวิเคราะห์เปรียบเทียบคำถามความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ที่มีต่อผลิตภัณฑ์เพื่อทำการสรุปผลโดยรวม